
Fra: Christian Holmedahl [mailto:Christian.Holmedahl@ahk.no]

Sendt: 24. januar 2014 13:10

Til: Postmottak KD

Kopi: Grethe Marie Toverud Rønning

Emne: Høringsuttalelse - Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven – Leksehjelp, frukt og grønnsaker i skolen og opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker om oppholdstillatelse

Oppvekst og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

-

Vår ref.: CH 13/3983-2 1530/14 Arkivnr.: A20 &13 Deres ref.: Dato: 24.01.2014

SVAR - HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN - LEKSEHJELP, FRUKT OG GRØNNSAKER I SKOLEN OG OPPLÆRING FOR UNGDOM OVER OPPLÆRINGSPLIKTIG ALDER SOM ER UNDER 18 ÅR, OG SOM SØKER OM OPPHOLDSTILLATELSE

Vedlegg:

Ingen vedlegg

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

[Høringsbrev inkl. liste over høringsinstanser](#)

[Høringsnotat om forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven](#)

Tilgjengelig på: regjeringen.no / [Kunnskapsdepartementet](#) / [Dokumenter](#) / [Høringer](#) /

Saksopplysninger:

Høringen ble offentliggjort 18.12.13 med høringsfrist 29.01.14. Dette har medført at høringsuttalelsen ikke har blitt behandlet politisk. Dette dokumentet er derfor til informasjon for politisk skoleeier.

Følgende forslag til endringer foreligger:

Endre bestemmelsen om leksehjelp slik at kommunen/den private skolen selv kan bestemme på hvilke(t) trinn i grunnskolen leksehjelpen skal gis.

Innføre rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse i Norge.

Oppheve plikten kommuner og private skoler med rett til statstilskudd i dag har til å gi elevene gratis frukt og grønnsaker.

Det tas sikte på at endringene kan tre i kraft 1. august 2014.

Leksehjelp

Forslaget går ut på å endre bestemmelsen om leksehjelp slik at ordningen skal gjelde hele grunnskolen, ikke bare 1. til 4. årstrinn som i dag. Leksehjelpen skal fortsatt ha et samlet omfang på åtte uketimer, men kommunene/de private skolene står fritt til å fordele disse timene på de ulike årstrinnene.

Rett til og grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse

Bakgrunn:

Ungdom over opplæringspliktig alder som oppholder seg i landet i påvente av vedtak om oppholdstillatelse har etter opplæringsloven og tilhørende forskrift ikke rett til opplæring. Forslaget i dette høringsnotatet innebærer at det innføres rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker om oppholdstillatelse.

Ifølge opplæringsloven har barn i grunnskolealder rett til grunnskoleopplæring når det er sannsynlig at barnet vil oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder. Det er imidlertid ingen rett til grunnskoleopplæring eller videregående opplæring for ungdom som er under 18 år, men over opplæringspliktig alder (vanligvis 16 år) og som søker asyl eller oppholdstillatelse på annet grunnlag.

Departementet foreslår å lovfeste rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom som er under 18 år, men over opplæringspliktig alder og som oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse. Det settes som vilkår at det må være sannsynlig at vedkommende skal være i landet i mer enn tre måneder. De som fyller 18 år i løpet av et skoleår foreslås å få rett til å fullføre påbegynt skoleår. Dersom det ikke blir gitt

oppholdstillatelse, skal retten til opplæring gjelde fram til det foreligger vedtak om endelig avslag på asylsøknaden.

Retten til opplæring skal ikke gjelde personer uten lovlig opphold i Norge.

Forslaget om rett til opplæring vil verken medføre rett til å oppholde seg i Norge eller til å få tillatelse til å oppholde seg i Norge, og er ikke til hinder for effektivering av vedtak om avslag.

Grunnskoleopplæring for voksne:

Da det foreslås å innføre rett til grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven § 4A-1 og rett til videregående opplæring for ungdom etter opplæringsloven § 3-1 for utlendninger over opplæringspliktig alder som er under 18 år og som søker oppholdstillatelse, mener departementet at det samtidig bør foretas en endring i opplæringsloven § 4A-3. Når det gjelder videregående opplæring for voksne bør det som i dag fremgår av forskrift til opplæringsloven § 6-3 første ledd, inntas i opplæringsloven § 4A-3.

Departementet mener at retten til videregående opplæring for voksne etter opplæringsloven § 4A-3 bør avgrenses til å gjelde dem som har gyldig oppholdstillatelse i landet. Dette innebærer at det ikke foreslås endringer i gjeldende rett for opplæring etter denne bestemmelsen.

Økonomiske vurderinger i høringsnotatet:

De som søker om asyl (herunder også de som søker om opphold på humanitært grunnlag) og bor i mottak, er allerede omfattet av dagens tilskuddsordning til grunnskoleopplæring, selv om de ikke har rett til opplæring. Merkostnader ved forslaget om rett til grunnskoleopplæring vil derfor i sin helhet knytte seg til de som søker familiegjening, samt asylsøkere som ikke bor i mottak. 20 % av asylsøkere som er 16-18 år følger i dag grunnskoleopplæring. Samme andel i denne aldergruppen legges til grunn for de som søker familiegjening. Det anslås at forslaget vil medføre at i snitt omlag 110 flere elever enn i dag vil få grunnskoleopplæring.

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at tilskuddsordningen må justeres dersom opplæringsloven blir endret i tråd med forslaget i dette høringsnotatet.

Forslag om å oppheve plikten til å gi gratis frukt og grønnsaker

Fra 1. august 2008 ble det innført en plikt for kommuner og private skoler til å gi alle elever ved ungdomskoler og kombinerte barne- og ungdomskoler gratis frukt og grønnsaker. Departementet foreslår å oppheve denne plikten og slik gi skoleeiere og private skoler frihet til å avgjøre om de vil ha en skolefruktordning. Ordningen med frukt og grønnsaker er kostbar, og regjeringen vil prioritere å bruke midlene på andre skoletiltak.

Plikten er i dag begrenset til skoler med ungdomstrinn, noe som omfatter både rene ungdomsskoler (8. – 10. trinn) og skoler som er en kombinert ungdoms- og barneskole (1. – 10. trinn). I sistnevnte tilfelle skal også barneskoleelevene ha gratis frukt og grønnsaker hver dag. Det er ikke gitt forskrifter om mengde eller kvalitet.

Forslaget innebærer at offentlige og private skoler ikke lenger skal ha en lovfestet plikt til å etablere og ha en ordning med gratis frukt og grønnsaker. En opphevelse av plikten vil innebære at det blir valgfritt for skoleeiere og styret for de private skolene om de vil tilby gratis frukt og

grønt i skolen. Lovendringen er ikke et uttrykk for at departementet ikke mener at daglig frukt og grønt er viktig i et folkehelseperspektiv.

Lovendringen vil stille skoleeierne fritt til å velge om de vil ha en skolefruktordning og til å velge hvordan en slik ordning eventuelt skal innrettes. Departementet er kjent med at mange skoleeiere og skoler har ulike lokale ordninger for måltider og frukt og grønt, både med og uten egenandeler. I dag har rene barneskoler med 1.-7. trinn tilbud om en abonnementsordning på skolefrukt, som subsidieres over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. I 2013 var det om lag 50 prosent av barneskolene og 17 prosent av elevene på barneskolene som benyttet seg av abonnementsordningen. Ordningen er i Prop 1 S Tillegg 1 (2013-2014) besluttet utvidet til å omfatte også de som til nå har hatt en gratisordning. Abonnementsordningen kan imidlertid bli gjenstand for vurderinger, særlig med tanke på å bli mer treffsikker. Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet vil være en viktig ressurs for skoler og skoleeiere ved å samle og formidle kunnskap og erfaringer.

Lovforslaget vil innebære en reduksjon av rammetilskuddet til kommunene med 107,2 mill. kroner i 2014 og helårseffekten av avviklingen vil utgjøre 257,3 mill. kroner.

Relevante bestemmelser:

Forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) og lov 4. juli 2003 nr 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova).

Vurderinger:

Leksehjelp

Vi har spurt skolene i kommunene om innspill i forhold til dette og de er enige om at dette er løsning som gir kommunen og dermed skolene mer fleksibilitet og valgfrihet når det gjelder ordninger for leksehjelp. Det er liten tvil om at dette kan gjøre leksehjelpordningen mer målrettet mot de trinn og elever hvor behovet er størst. Den eneste innvendingen er at tilskuddet fortsatt baseres på fagarbeiderlønn og ikke lærerlønn. Det blir dermed bare en delvis fleksibilitet siden kravene til pedagogisk eller faglig bakgrunn øker når man skal gi leksehjelp oppover i skolen. Det skal sies at dette er drøftet i høringsnotatet, men vi er ikke helt enige i den konklusjon som trekkes, og mener altså at en endring i tilskuddssatsen vil gjøre ordningen enda bedre.

Rett til og grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse

Vi er enige i departementets vurdering av grunnskoleopplæringens viktighet for barn og unge. Dette er en gruppe i samfunnet som har et stort behov for både utdanning og noe nyttig å fylle dagen med. Departementet har også tatt høyde for økonomiske konsekvenser av dette lovforslaget gjennom justering av allerede eksisterende tilskuddsordning. For kommunen kan dette få praktiske konsekvenser for voksenopplæringen og antall elevplasser der, men ut fra tallene det opereres med nasjonalt antar vi at det ikke vil dreie seg om mange elever for Aurskog-Høland sin del.

Forslag om å oppheve plikten til å gi gratis frukt og grønnsaker

For elever som av ulike grunner ikke har med seg mat på skolen har skolefruktordningen vært svært positiv. For noen har det daglige tilbudet om frukt vært det eneste mat-tilbudet de har hatt på skolen. Men det er samtidig vanskelig å se at man kan forsvare en så kostnadskreven ordning når behovet er reelt hos bare et fåtall av elevene. Skolene er derfor enige i at det er positivt dersom midlene som brukes til dette i dag i stedet brukes på andre skoletiltak. Lovendringen tilsier at en opprettholdelse av skolefruktordningen medfører store ekstrakostnader for kommunen, og at ordningen derfor kan bli vanskelig å forsvare i økonomisk stramme tider.

Økonomiske vurderinger:

- Leksehjelpsordningen vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen. Innebærer rutineendringer for administrasjon av leksehjelp på skolen, men ikke utover det man håndterer innenfor gjeldende rammer
- Rett til og grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse vil ikke føre til økonomiske konsekvenser i henhold til høringsnotatet. Det kan føre til økte behov hos voksenopplæringen, men dette forutsettes dekket gjennom tilskudd
- Opphevelse av plikten til å gi gratis frukt og grønnsaker vil medføre kutt i overføringene til kommunen tilsvarende det ordningen tilfører i dag. Det vil medføre mindre administrering på den enkelte skole dersom ordningen opphører. Krever samtidig at kommunen ved en eventuell lovendring må stilling om man lokalt vil fortsette ordningen

Konklusjon:

På grunn av kort høringsfrist og høringsperiode i et tidsrom uten politiske møter har det ikke vært mulig å behandle høringen politisk før fristen. Den har derfor blitt behandlet administrativt. Skoler og skoleadministrasjon i Aurskog-Høland kommune avgir derfor følgende uttalelse til høringsforslag om:

Endring av regelverket for leksehjelp

Vi er i hovedsak enige i lovendringen men mener at tilskuddet bør heves slik at det tar høyde for personale med pedagogisk bakgrunn. Dette kan blant annet finansieres gjennom kuttet i skolefruktordningen.

Rett til og grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse

Vi er enige i denne lovendringen.

Opphevelse av plikten til gratis frukt og grønnsaker

Vi er enige i denne lovendringen.

Med hilsen

Christian Holmedahl
Skolefaglig rådgiver

